EUROOPA KOHTU OTSUS (suurkoda)

6. detsember 2005 *

Kohtuasjas C-66/04,

mille esemeks on EÜ artikli 230 alusel esitatud tühistamishagi, mis esitati 11. veebruaril 2004,

Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriik, esindajad: R. Caudwell ja M. Bethell, keda abistasid *barrister* Lord P. Goldsmith, *QC,* ja *barrister* N. Paines, *QC,* ning *barrister* T. Ward, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

hageja,

versus

Euroopa Parlament, esindajad: K. Bradley ja M. Moore, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

* Kohtumenetluse keel: inglise.

Euroopa Liidu Nõukogu, esindajad: M. Sims, E. Karlsson ning F. Ruggeri Laderchi,

kostjad,

keda toetab:

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: J.-P. Keppenne, N. Yerrell ja M. Shotter, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

menetlusse astujad,

EUROOPA KOHUS (suurkoda),

koosseisus: president V. Skouris, kodade esimehed P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas ja K. Schiemann, kohtunikud S. von Bahr, J. N. Cunha Rodrigues, R. Silva de Lapuerta (ettekandja), K. Lenaerts, P. Kūris, E. Juhász, A. Borg Barthet ja M. Ilešič,

kohtujurist: J. Kokott,
kohtusekretär: ametnik K. Sztranc,

arvestades kirjalikus menetluses ja 3. mai 2005. aasta kohtuistungil esitatut,

olles 8. septembri 2005. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriik palub oma hagiavaldusega Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. novembri 2003. aasta määruse (EÜ) nr 2065/2003 toidus või toidu pinnal kasutatavate või kasutamiseks mõeldud suitsutuspreparaatide kohta (ELT L 309, lk 1; ELT eriväljaanne 13/32, lk 661; edaspidi „vaidlustatud määrus") tühistamist.

2 Kohtu presidendi 24. juuni 2004. aasta määrusega anti Euroopa Ühenduste Komisjonile luba astuda menetlusse Euroopa Parlamendi ja Euroopa Liidu Nõukogu nõuete toetuseks.

Õiguslik raamistik

3 Nõukogu 22. juuni 1988. aasta direktiiv 88/388/EMÜ toiduainetes kasutatavaid lõhna- ja maitseaineid ning nende tootmiseks vajalikke lähtematerjale käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT L 184, lk 61; ELT eriväljaanne 13/09, lk 223; edaspidi „direktiiv") näeb artiklis 3 ette, et liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et lõhna- ja maitseaineid ei tohi turustada ega kasutada, kui nad ei vasta direktiiviga ette nähtud eeskirjadele.

4 EÜ artikli 95 alusel vastu võetud vaidlustatud määruse artikkel 1 sätestab:

„1. Käesoleva määruse eesmärk on tagada siseturu tõhus toimimine toidus või toidu pinnal kasutatavate või kasutamiseks mõeldud suitsutuspreparaatide osas ja ühtlasi luua alus, et kindlustada inimeste tervise ja tarbijate huvide kaitse kõrge tase.

2. Selleks sätestatakse käesoleva määrusega:

a) ühenduse menetlus, et hinnata ja lubada selliseid esmaseid suitsutuskondensaate ja esmaseid tõrvafraktsioone, mida kasutatakse sellisel kujul toidus või selle pinnal või toidus või selle pinnal kasutatavate või kasutamiseks mõeldud esmatoodetest saadud suitsutuspreparaatide valmistamiseks;

b) ühenduse menetlus lubatud esmaste suitsutuskondensaatide ja esmaste tõrvafraktsioonide loetelu koostamiseks, mis välistab kõigi teiste kasutamise ühenduses, ja nende toidus kasutamise tingimuste kehtestamiseks."

5 Vaidlustatud määruse artikli 2 kohaselt kohaldatakse määrust toidus või selle pinnal kasutatavate või kasutamiseks mõeldud suitsutuspreparaatide suhtes, suitsutuspreparaatide tootmiseks kasutatavate lähtematerjalide suhtes, suitsutuspreparaatide valmistamise tingimuste suhtes ning toidu suhtes, milles või mille pinnal on suitsutuspreparaate.

6 Vaidlustatud määruse artikkel 4 pealkirjaga „Üldised kasutus- ja ohutusnõuded" on sõnastatud järgmiselt:

„1. Suitsutuspreparaatide kasutamist toidus või toidu pinnal lubatakse üksnes juhul, kui on piisavalt tõendatud, et

— see ei kujuta ohtu inimeste tervisele,

— see ei eksita tarbijaid.

Iga loa suhtes võidakse kehtestada kasutamise eritingimused.

2. Mitte keegi ei tohi turule viia suitsutuspreparaati ega toitu, milles või mille pinnal on kasutatud suitsutuspreparaati, mis ei ole artikli 6 kohaselt lubatud esmatoode või sellest esmatootest saadud toode, ja kui loas ettenähtud käesolevale määrusele vastavatest kasutustingimustest ei ole kinni peetud."

7 Vaidlustatud määruse artikkel 5, mis loetleb rea esmatoote tootmiseks kasutatava puiduga seotud tootmistingimusi, näeb ette:

„1. Esmatoote tootmiseks kasutatav puit ei tohi kuus kuud vahetult enne ega pärast puu langetamist ei tahtlikult ega tahtmatult olla töödeldud keemiliste ainetega, välja

arvatud juhul, kui suudetakse tõestada, et töötlemiseks kasutatud aine ei tekita põlemisel võimalikke mürgiseid aineid.

Esmatooteid turule viiv isik peab suutma asjakohaste sertifikaatide või dokumentidega tõestada, et esimeses lõigus sätestatud nõuded on täidetud.

2. Esmatoodete tootmise tingimused on sätestatud I lisas. Vees lahustumatut õlifaasi, mis on menetluse kõrvalsaadus, suitsutuspreparaatide tootmisel kasutada ei tohi.

3. Ilma et see piiraks muude ühenduse õigusaktide kohaldamist, võib esmatooteid asjakohaste füüsikaliste menetlustega edasi töödelda, et valmistada suitsutuspreparaate. Kui mingi teatud füüsikalise menetluse sobivuses tekib lahkarvamusi, võib langetada otsuse artikli 19 lõikes 2 osutatud korras."

8 Viimati nimetatud menetlus ehk „regulatiivkomitee menetlus" on defineeritud nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsuse 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused (EÜT L 184, lk 23; ELT eriväljaanne 01/03, lk 124), artiklites 5 ja 7.

9 Vaidlustatud määruse artikli 6 lõike 1 kohaselt koostab komisjon regulatiivkomitee menetluse korras loetelu esmatoodetest, mida on lubatud kasutada sellisel kujul toidus või toidu pinnal ja/või esmatoodetest suitsutuspreparaatide valmistamiseks (edaspidi „lubatud esmatoodete loetelu").

10 Nimetatud määruse artikli 7 kohaselt tuleb selleks, et esmatoode lisataks nimetatud lubatud esmatoodete loetellu, esitada taotlus liikmesriigi pädevale asutusele. Taotlusele tuleb lisada põhjendatud kinnitus selle kohta, et toode vastab artikli 4 lõikes 1 sätestatud nõuetele.

11 Vaidlustatud määruse artikli 8 lõige 1 näeb ette, et Euroopa Toiduohutusamet (edaspidi „amet") esitab kuue kuu jooksul alates kehtiva taotluse saamisest oma arvamuse selle kohta, kas toode ja selle kavandatud kasutamine vastab nimetatud määruse artikli 4 lõikele 1. Sama artikli lõike 4 kohaselt, kui tegemist on hinnatud toote lubamist pooldava arvamusega, võib arvamus sisaldada hinnatud esmatoote kasutamise tingimusi või piiranguid. Nimetatud artikli lõige 5 sätestab, et see arvamus edastatakse komisjonile, liikmesriikidele ja taotlejale.

12 Vaidlustatud määruse artiklid 9 ja 10 käsitlevad ühenduse loa andmist ning lubatud esmatoodete loetelu koostamist.

13 Nimetatud määruse artikli 9 lõike 1 kohaselt valmistab komisjon kolme kuu jooksul pärast ameti arvamuse kättesaamist ette esmatoote loetelusse lisamise taotluse suhtes võetava „meetme eelnõu", arvestades sama määruse artikli 4 lõike 1 nõudeid, ühenduse õigusakte ja muid kõnealuse küsimusega seotud õiguspäraseid tegureid.

14 Nimetatud meede on kas määruse eelnõu, millega koostatakse lubatud esmatoodete algne loetelu, või määruse eelnõu, millega muudetakse seda loetelu, või siis otsuse eelnõu, millega keeldutakse loa andmisest asjaomase toote lubatud esmatoodete loetelusse lisamisele.

15 Antud luba kehtib kogu ühenduses 10 aastat. Vaidlustatud määruse artikli 11 kohaselt võib loa omanik liikmesriigi pädevalt asutuselt taotleda loa muutmist. Selle määruse artikli 12 kohaselt saab lubade kehtivust pikendada loa omaniku poolt komisjonile esitatud taotluse alusel.

Hagi

16 Ühendkuningriik palub oma hagiavaldusega vaidlustatud määruse tühistamist ning kohtukulude väljamõistmist parlamendilt ning nõukogult, väites, et EÜ artikkel 95 ei ole kohane õiguslik alus selle määruse vastuvõtmiseks.

17 Parlament ja nõukogu, keda toetab komisjon, paluvad jätta hagi põhjendamatuse tõttu rahuldamata ning mõista kohtukulud välja Ühendkuningriigilt.

Poolte argumendid

18 Ühendkuningriik väidab, et EÜ artikkel 95 ei ole vaidlustatud määruse vastuvõtmiseks õige õiguslik alus, kuna määrus ei ühtlusta siseriiklikke õigusnorme, vaid kehtestab ühenduse tasemel toidu jaoks suitsutuspreparaatide lubamise tsentraliseeritud menetluse. EÜ artikliga 95 antud seadusandliku pädevuse puhul on

tegemist liikmesriikide õigusnormide ühtlustamise pädevusega, mitte ühenduse organite asutamise või sellistele organitele ülesannete andmise ega lubatud toodete loetelude heakskiitmise menetluste kehtestamise pädevus.

19 Ühendkuningriik tunnistab, et EÜ artiklit 95 kohaldades võetud meede võib sisaldada sätteid, mis iseenesest ei ühtlusta siseriiklikke õigusnorme, kui need sätted on kõrvalise iseloomuga nende sätete suhtes, millega ühtlustamist läbi viiakse või kui nende puhul on tegemist selliste sätete rakendussätetega.

20 Ühendkuningriik väidab lisaks, et kuigi kindlasti on lubatud liikmesriikide õigusnormide ühtlustamine ühenduse määrusega, peab selline määrus siiski saavutama tulemuse, milleni oleks olnud võimalik jõuda samasuguste õigusnormide samaaegse vastuvõtmisega igas liikmesriigis. Vaidlustatud määrusega kehtestatud suitsutuspreparaatide hindamise kord on siiski ühenduse mehhanism, mida ükski liikmesriik eraldi võetuna ei olnud pädev kehtestama. Seega ei saa sellist korda iseenesest pidada ühtlustamismeetmeks.

21 Ühendkuningriik leiab, et isegi kui vaidlustatud määrusega kehtestatud meetmed on „ühtlustamismeetmed" EÜ artikli 95 tähenduses, siis ei ühtlusta need suitsutuspreparaatide kasutamise ja turustamise „olulisi sätteid" või „standardeid". Selle määruse sätted jätavad täiesti lahtiseks selle, millised suitsutuspreparaadid on lubatud ning kuidas neid peab hindama. Seega ei saa tootja või siseriiklik ametiasutus nimetatud määruse sätete alusel otsustada, kas konkreetne suitsutuspreparaat on lubatud või mitte.

22 Mis puudutab komisjonile regulatiivkomitee menetluses pandud ülesandeid, siis Ühendkuningriik väidab, et EÜ artikli 202 kohaselt võib komisjon tõesti mängida rolli EÜ artiklit 95 kohaldades võetud meetmete rakendamisel, kuid siiski tingimusel, et selle tegevuse puhul on tegemist nimetatud meetmete „rakendamisega".

23 Hageja liikmesriik tunnistab, et vaidlustatud määruse artiklid 4 ja 5 koostoimes määruse I lisaga sisaldavad teatud arvul ühtlustatud tingimusi, millele suitsutus-preparaadid peavad vastama. Need aspektid ei vasta aga nende ainetega seotud eeskirjade kogumile, mille raames hindamismenetlus koosneb ainult toodete vastamise kontrollimisest selle määrusega kindlaks määratud tingimustele. Määruse artikli 4 lõikes 1 olev nõue, mille kohaselt ei tohi tooted kujutada mingisugust ohtu inimeste tervisele, on tähtis, kuid ebapiisavalt täpne tingimus. Samamoodi ei ole määruse I lisas loetletud tootmismeetodite nimekiri kaugeltki täielik.

24 Ühendkuningriik väidab, et kui amet esitab oma arvamuse selle kohta, kas konkreetne toode on ohutu inimtoiduks ning kui komisjon võtab selle kohta vastu otsuse, siis nad ei pea piirduma selle kontrollimisega, kas vaidlustatud määruse I lisas loetletud tootmismeetoditest on kinni peetud. Ühendkuningriigi arvates on vaja esitada teavet, mis läheb kindlasti kaugemale kui pelgalt selle näitamine, et lisast on kinni peetud, nt eelkõige detailset teavet esmatoote keemilise koostise ning toksikoloogiliste andmete kohta.

25 Ühendkuningriik lisab, et nimetatud lisas kindlaks määratud tootmismeetoditest kinnipidamine ei taga seda, et toode on inimtoiduks ohutu. Selle ohutuse hindamine ameti poolt ning „riskijuhtimine" komisjoni poolt eeldavad, et selle ala eksperdid teevad põhjaliku analüüsi.

26 Ühendkuningriik arvab, et õige õiguslik alus vaidlustatud määruse vastuvõtmiseks on EÜ artikkel 308.

27 Parlament väidab, et vaidlustatud määrus ühtlustab toidus kasutatavaid suitsutuspreparaate käsitlevad siseriiklikud õigusnormid ning et EÜ artikkel 95 on vaidlustatud määrusega sätestatud loa andmise korra kehtestamiseks kohane ja piisav õiguslik alus.

28 Parlament märgib, et EÜ artikkel 95 ei nõua, et vastuvõetud meetmed ühtlustaksid ise asjakohaseid siseriiklikke õigusnorme. Nende õigusnormide ühtlustamine võib toimuda kas õigusakti endaga, viimasest tulenevalt vastu võetud meetmetega või mõlemaga. See säte ei nõua ühenduse seadusandjalt liikmesriikide õigusnorme „ühtlustavate" detailsete meetmete vastuvõtmist ning jätab talle kaalutlusruumi seadusandliku tehnika valikul, eriti kui tegemist on lubatud toodete ühtlustatud loeteluga, eeldusel, et reguleeritava ala olulised sätted sisalduvad põhiaktis.

29 Ta lisab, et ühenduse seadusandja ei pea esmastes õigusnormides ammendavalt kehtestama hindamiskriteeriumide kogumit, mis on nii täpse olemusega, et neid kriteeriume saab iseenesest kohaldada.

30 Parlament rõhutab, et vaidlustatud määrusega ühtlustatakse liikmesriikide õigusnormid selles osas, mis puudutab suitsutuspreparaatide kasutamise ja turustamise

põhilisi aspekte, st toidus või toidu pinnal suitsutuspreparaatide kasutamise tingimuste määratlemine ning lubamatute või nendele tingimustele mittevastavate suitsutuspreparaatide turustamise keelamine.

31 Nimetatud institutsioon väidab, et kuna puudub ühine lähenemine suitsutuspreparaatide ohutuse hindamisele, ei saanud ühenduse seadusandja objektiivsetel teaduslikel põhjustel välja töötada lubatud toodete täielikku loetelu vaidlustatud määruse enese tekstis. Neil asjaoludel ning selleks, et tagada inimeste tervise kaitse kõrge tase ning tagada samal ajal suitsutuspreparaate sisaldavate toodete vaba liikumine, pidi ühenduse seadusandja sätestama, et lubatud toodete loetelu koostatakse asjaomaste toodete toksikoloogilise hinnangu põhjal ning panema selle ülesande komisjonile.

32 Parlament leiab, et mitte miski vaidlustatud määruses ei luba väita, et hindamismenetlus oleks midagi muud kui vahend eesmärgi saavutamiseks, st ühtlustatud lubatud esmatoodete loetelu koostamine, mis oleks kehtiv kogu ühenduses eesmärgiga parandada siseturu toimimist.

33 Nõukogu leiab, et vaidlustatud määrus kuulub EÜ artikli 95 kohaldamisalasse, kuna määrus määrab kindlaks ühtlustatud materiaalõiguse normid, mis puudutavad suitsutuspreparaatide sisaldust, nähes ette esmatoodete tüübid, millest peab suitsu saama. See määrus kehtestab ka teised ühtlustatud reeglid, mis puudutavad esmatoodete identifitseerimist, ühtlustatud materiaalseid tingimusi teaduslike tõendite kohta, mis on vajalikud selleks, et taotleda suitsutuspreparaatide valmistamisel kasutatavate esmatoodete lisamist lubatud esmatoodete loetelusse, loa andmise tagajärgi ning avalikkuse juurdepääsu asjakohastele andmetele ning nende andmete konfidentsiaalsust ja kaitset.

34 Nimetatud institutsioon leiab, et vaidlustatud määrus ei riku toitu puudutavaid ühenduse õigusnorme reguleerivat põhimõtet, mille kohaselt peavad iseseisev teaduslik ekspertiis (riskianalüüs) ning otsuste tegemine (riskijuhtimine) olema teineteisest lahus.

35 Nõukogu väidab, et loa andmine kogu ühenduses sellistele toodetele nagu suitsutuspreparaadid nõuab keerulist teaduslikku hindamist. Oleks peaaegu võimatu töötada välja selline akt, milles kõik tehnilised parameetrid oleksid kirjeldatud nii detailselt, et selliste hindamiste puhul oleks igasugune hindamisruum välistatud.

36 Nõukogu tunnistab, et kui rakendusvolitused delegeeritakse, tuleb kinni pidada EÜ artiklis 202 ning otsuses 1999/468 sätestatud tingimustest. See käib eriti kohustuse kohta kehtestada reguleeritava valdkonna „olulised sätted". Mis puudutab keerulisi tehnilisi küsimusi, siis on seadusandjal õigus panna komisjonile laiaulatuslikud rakendusvolitused ning seetõttu ei tohi mõistet „olulised sätted" tõlgendada kitsendavalt. Käesoleval juhul ei ole loa andmise menetlus midagi muud kui menetlus, mis on suunatud rakendusmeetme kaudu vaidlustatud määrusega kindlaks määratud põhinõuetele vastavate ainete lisamisele lubatud esmatoodete loetelusse.

37 Komisjon leiab, et EÜ artikkel 95 viitab üldiselt pigem siseriiklike õigusnormide „meetmetele ühtlustamiseks" kui „ühtlustamismeetmetele". Kui viimane väljend tähendab sätteid, mis ühtlustavad otseselt siseriiklikke õigusnorme, siis nimetatud sätte sõnastus on palju laiem ning jätab lahtiseks küsimuse, millist seadusandlikku

tehnikat sellele tulemusele jõudmiseks kasutada. Ainus tingimus EÜ artiklile 95 toetumiseks on see, et võetud meetmete eesmärk peab olema siseriiklike õigusnormide ühtlustamine nii, et nad peavad lõpuks viima ühtlustamiseni, kuid kuni seda tingimust täidetakse, võib ühenduse seadusandja valida vastavale olukorrale kõige kohasema viisi.

38 Komisjoni arvates tuleneb sellest, et EÜ artikli 95 alusel võetud meede võib täiesti kindlasti sisaldada vaidlusaluses määruses kehtestatud kahes järgus toimuvat menetlust, milles loa andmise menetlus kehtestatakse ainult sellel eesmärgil, et lõppeesmärgina koostada lubatud esmatoodete ühtlustatud loetelu, kuna tegemist on meetmega, mis viib otse asjaomaseid tooteid käsitlevate siseriiklike õigusnormide ühtlustamiseni.

39 Nimetatud institutsioon rõhutab, et käesoleval juhul kujutab kahes järgus toimuv protsess endast proportsionaalselt ja teaduslikult põhjendatud lähenemist, kuna tuleb koostada loetelu, mis on samal ajal detailne, avatud ning teaduse ja tehnika arengust tulenevalt muudetav. Tegelikult oleks olnud võimatu ning mõttetu vaidlustatud määruse tekstis endas kehtestada kõikide lubatud esmatoodete loetelu.

40 Komisjon järeldab sellest, et võttes arvesse vajalike toksikoloogiliste hinnangute mitmeid tehnilisi piiranguid, pidi ühenduse seadusandja ette nägema korra, mille kohaselt hinnatakse esmatoodete ohutust juhtumipõhiselt ning ühtlustatud loetelu koostatakse vaidlustatud määruses loetletud materiaalsete kriteeriumide põhjal järk-järgult.

Euroopa Kohtu hinnang

EÜ artikli 95 ulatus

41 Kõigepealt tuleb meelde tuletada, et Euroopa Kohtu praktikast tuleneb, et kui esineb kaubavahetuse takistusi või on tõenäoline, et sellised takistused tulevikus tekivad, kuna liikmesriigid on võtnud või võtmas teatud kauba või kaupade kategooria suhtes erisisulisi meetmeid eesmärgiga tagada erineva ulatusega kaitse ning takistada ühenduse piires asjaomase toote või toodete vaba ringlemist, lubab EÜ artikkel 95 ühenduse seadusandjal sekkuda, võttes kasutusele sobivaid meetmeid, ühelt poolt vastavalt nimetatud artikli lõikele 3 ja teisalt vastavalt asutamislepingus nimetatud või kohtupraktikas väljendatud õiguspõhimõtetele (14. detsembri 2004. aasta otsus kohtuasjas C-434/02: Arnold André, EKL 2004, lk I-11825, punkt 34; otsus kohtuasjas C-210/03: Swedish Match, EKL 2004, lk I-11893, punkt 33, ja 12. juuli 2005. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-154/04 ja C-155/04: Alliance for Natural Health jt, EKL 2005, lk I-6451, punkt 32).

42 Käesoleval juhul esinesid selle määruse vastuvõtmise ajal vastavalt määruse kuuendas põhjenduses väidetule — ning Ühendkuningriik ei ole seda vaidlustanud — erinevused suitsutuspreparaatide hindamist ja lubamist käsitlevate siseriiklike õigus- ja haldusnormide vahel, mis võivad takistada nende toodete vaba liikumist, tekitades ebavõrdset ja ebaausat konkurentsi.

43 Neil asjaoludel oli EÜ artiklil 95 põhinev ühenduse seadusandja sekkumine toidus või selle pinnal kasutatavate või kasutamiseks mõeldud suitsutuspreparaatide suhtes õigustatud.

44 Tuleb samuti rõhutada, nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 18 märkis, et seda sätet saab kasutada õigusliku alusena ainult siis, kui õigusaktist tuleneb objektiivselt ja tegelikult, et see on vastu võetud eesmärgiga parandada siseturu loomise ja toimimise tingimusi.

45 Tuleb märkida, et EÜ artiklis 95 kasutatud väljendiga „ühtlustamise meetmed" tahtsid asutamislepingu koostajad ühenduse seadusandjale anda sõltuvalt üldisest kontekstist ning ühtlustatava valdkonna erilistest asjaoludest hindamisruumi, et valida soovitud tulemuseni jõudmiseks sobivaim ühtlustamistehnika, ning seda eriti valdkondades, mida iseloomustavad keerulised tehnilised üksikasjad.

46 Seda hindamisruumi võib kasutada eriti selleks, et valida kõige kohasem ühtlustamistehnika, kui kavandatav ühtlustamine nõuab füüsikalisi, keemilisi ja bioloogilisi analüüse ning asjaomase valdkonna teadusliku arengu arvestamist. Sellised toodete ohutushindamised vastavad tegelikult ühenduse seadusandjale EÜ artikli 95 lõikega 3 seatud eesmärgile, milleks on tervise kaitse kõrge taseme tagamine.

47 Lõpuks tuleb lisada, et juhul, kui ühenduse seadusandja näeb ette ühtlustamise, mida iseloomustab mitu etappi, nt algmääruses loetletud oluliste sätete kindlaksmääramine ning seejärel asjaomaste ainete teaduslik hindamine ning kogu ühenduses lubatud esmatoodete loetelu vastuvõtmine, tuleb täita kahte tingimust.

48 Esiteks peab ühenduse seadusandja algmääruses kindlaks määrama asjaomase ühtlustamismeetme olulised sätted.

49 Teiseks peab nimetatud oluliste sätete rakendamismehhanism olema selline, et see viib EÜ artikli 95 mõttes ühtlustamiseni. See on nii siis, kui ühenduse seadusandja kehtestab detailse viisi, kuidas sellise loa andmise menetluse igas staadiumis tuleb otsused vastu võtta ning määrab kindlaks ja piiritleb täpselt komisjonile kui lõplike otsuste vastuvõtjale kuuluva pädevuse. See on nii eriti siis, kui asjaomane ühtlustamine tähendab kogu ühenduses lubatud toodete loetelu koostamist nii, et kõik teised tooted välistatakse.

50 Sellist EÜ artikli 95 tõlgendamist toetab lisaks see, et selle sätte enda lõigete 4 ja 5 sõnastus tunnistab komisjoni poolt ühtlustamismeetme võtmise pädevust. Nimetatud lõigetes koosmõjus selle artikli lõikega 1 tähendab viide komisjoni sellele pädevusele seda, et ühenduse seadusandja poolt EÜ artikli 95 alusel kooskõlas EÜ artiklis 251 sätestatud kaasotsustamismenetlusega võetud akt võib olla piiratud nende sätete kehtestamisega, mis on olulise tähtsusega asjaomases valdkonnas siseturu rajamise ja toimimisega seotud eesmärkide saavutamiseks nii, et komisjonile antakse asjaomase õigusakti rakendamiseks vajalike ühtlustamismeetmete võtmise pädevus.

Vaidlustatud määruse kvalifitseerimine ühtlustamismeetmena EÜ artikli 95 mõttes

51 Eelnevaid kaalutlusi arvestades tuleb kindlaks teha, kas vaidlustatud määrus täidab kahte käesoleva kohtuotsuse punktides 48 ja 49 märgitud tingimust, et seda võiks pidada EÜ artikli 95 mõttes ühtlustamismeetmeks.

52 Esialgu tuleb sedastada, et vaidlustatud määrusega ühtlustatud valdkonnal on käesoleva kohtuotsuse punktis 46 mainitud jooned. Määruse kuues, seitsmes ja üheksas põhjendus viitavad toidus kasutatavatele suitsutuspreparaatidele omastele tunnustusele, nagu suitsu keemilise koostise keerulisus, nende ainete võimalikud toksilised omadused ning nendega seonduvad tootmisviisid.

53 Mis puudutab punktis 48 nimetatud esimest tingimust, tuleb uurida, kas nimetatud määrus sisaldab olulisi sätteid, mis puudutavad toidus või selle pinnal kasutatavate või kasutamiseks mõeldud suitsutuspreparaate reguleerivate liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamist.

54 Selles osas tuleb meelde tuletada, et vaidlustatud määruse artikli 1 lõike 2 kohaselt sätestatakse sellega ühenduse menetlus, et hinnata ja lubada selliseid esmaseid suitsutuskondensaate ja esmaseid tõrvafraktsioone, mida kasutatakse sellisel kujul toidus või selle pinnal või toidus või selle pinnal kasutatavate või kasutamiseks mõeldud esmatoodetest saadud suitsutuspreparaatide valmistamiseks.

55 Lisaks, nagu tuleneb sama määruse artikli 4 lõikest 1, peavad selles sättes loetletud kaks põhilist ohutusnõuet olema täidetud enne, kui suitsutuspreparaatidele saab anda kehtiva loa kogu ühenduses. Suitsutuspreparaatide kasutamist toidus või toidu pinnal lubatakse üksnes juhul, kui on tõendatud, et see ei kujuta ohtu inimeste tervisele. Luba antakse ainult siis, kui nimetatud ained ei eksita tarbijaid.

56 Tuleb samuti märkida, et vaidlustatud määruse artikli 5 lõige 1 näeb ette paljud tingimused, millele esmatoodete tootmiseks kasutatav puit peab vastama. Mis puudutab esmatoodete tootmise tingimusi, siis sama artikli lõige 2 näeb ette, et need on sätestatud I lisas, mis määratleb, millist tüüpi toodetest tuleb suits saada, põlemisprotsessis lubatud ained, põletamisviisi, nõutud keskkonna, põletamise maksimumtemperatuuri, kuidas suits kondenseeritakse, kondensaatide keemilise koostise, maksimumsisalduse teatud ainetes ja teised valmistusviisi puudutavad asjaolud.

57 Esmatoodete teaduslikuks hindamiseks vajalik teave peab muu hulgas sisalduma nimetatud määruse artikli 7 kohaselt koosmõjus määruse II lisaga koostatud loataotluses. Vaidlustatud määruse artikli 9 lõiked 4–6 ja artiklid 13–16 kehtestavad ühtlustatud reeglid loa andmise tagajärgede, sellest tulenevate õiguste ja kohustuste, esmatoote identifitseerimise ja jälgitavuse, avalikkuse juurdepääsu, teatud teabe konfidentsiaalsuse ning andmekaitse kohta.

58 Kõikidest nendest asjaoludest tuleneb, et vaidlustatud määrus sisaldab ühtlustamismeedet iseloomustavaid olulisi sätteid.

59 Sellest tuleneb samuti, et vastupidiselt Ühendkuningriigi poolt väidetule ei mõjuta nimetatud määrus pelgalt kõrvaliselt siseturu tingimuste ühtlustamist (vt selle kohta 18. novembri 1999. aasta otsus kohtuasjas C-209/97: komisjon *v.* nõukogu, EKL 1999, lk I-8067, punkt 35), vaid selle eesmärk on liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamine suitsutuspreparaatide valdkonnas.

60 Mis puudutab teist punktis 49 mainitud tingimust, on tähtis meelde tuletada, et vaidlustatud määrusega sätestatud ühenduse loa andmise menetlus on defineeritud selle artikli 19 lõikes 2, mis viitab otsuse 1999/468 artiklitele 5 ja 7, kui „regulatiivkomitee menetlus".

61 Selles osas tuleb sedastada, et vaidlustatud määruse artiklite 7–9 kohaselt on pärast taotluse esitamist esmatoote lisamiseks lubatud esmatoodete loetellu ning pädeva siseriikliku asutuse poolt selle taotluse edastamist ametile ameti ning komisjoni kohustuseks sellele tootele hindamiskriteeriumide kohaldamine, mis on loetletud sama määruse artiklites 4 ja 5 koostoimes määruse I ja II lisaga.

62 Sellisest õiguslikust raamistikust tuleneb, et lisaks sellele, et ametile ja komisjonile pandud ülesanded määratletakse selgelt vaidlustatud määruse sätetega, viib selles sätestatud menetlus kogu ühenduses lubatud ainete loetelu koostamiseni.

63 Seega on nimetatud määrusega kehtestatud menetlus kohane meede soovitud ühtlustamise saavutamiseks, st kogu ühenduses lubatud esmatoodete loetelu koostamiseks.

64 Kõiki eespool toodud kaalutlusi arvestades tuleb järeldada, et vaidlustatud määrus põhineb õigustatult EÜ artiklil 95. Seega tuleb hagi jätta rahuldamata.

Kohtukulud

65 Kodukorra artikli 69 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna parlament ja nõukogu on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja Ühendkuningriik on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud jätta tema kanda. Sama artikli lõike 4 kohaselt kannab komisjon oma kohtukulud ise.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (suurkoda) otsustab:

1. Jätta hagi rahuldamata.

2. Mõista kohtukulud välja Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigilt.

3. Jätta komisjoni kohtukulud tema enda kanda.

Allkirjad